

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

Gekomen om... het leven en overvloed te brengen.

Johannes 10 : 10b.

Waarom wilde Christus naar deze aarde komen? Wat was het doel van Zijn komst? Om verkeerde beeldvorming daarover te voorkomen, zegt de Heere: "Ik ben niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen." Ook zegt Hij: "Meent gij dat Ik gekomen ben om vrede te geven op de aarde? Neen, zeg Ik u, maar veel meer verdeeldheid." Maar op een andere plaats zegt Hij: "Ik ben een Licht in de wereld gekomen, opdat een iegelijk die in Mij gelooft in de duisternis niet blijve."

In Johannes 10 gaat het over de Goede Herder. Nu zegt Hij na de woorden: "Ik ben de Deur", dat Hij gekomen is opdat zij het leven hebben en overvloed. Wie bedoelt Hij met die "zij"? Het zijn degenen, die door Hem, de Deur ingaan. Hij spreekt hier over de schaapskooi.

De deur van die schaapskooi is van groot belang. Achter de deur waren de schapen veilig. We moeten daarbij denken aan een open ruimte omringd door een muur, waarin een deur of opening was aangebracht. De herder bracht daar 's avonds de schapen en liet ze aan de deurwachter over. 's Morgens riep hij zijn schapen. Er waren vaak meerdere kudde in de stal. Iedere herder riep zijn eigen schapen en liep voor hen heen om ze de weg te wijzen en te beschermen. In de gelijkenis spreekt de Heere over dieven, rovers en roofdieren (wolven). De schapen zijn achter die omheinde ruimte veilig, want de deur die

toegang verleent tot die omheinde ruimte wordt door de herder (of de deurwachter) ingenomen. Niets en niemand kan om hem heen. Hij bewaakt de ingang en hij is eigenlijk de ingang. Welnu, zegt Christus: "Ik ben de Deur." "Indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden en Hij zal ingaan en uitgaan en weide vinden". De dieven komen alleen maar om te stelen, te slachten en te verderven. Maar... "Ik ben gekomen opdat zij het leven hebben en overvloed hebben."

Het doel van Zijn komen duidt de Heere dus aan door twee dingen: leven en overvloed. Iemand maakte het tot één: leven in overvloed of een overvloedig leven. Daar kun je natuurlijk een heel verkeerde kant mee op. Want dat past wel mooi in ons straatje. Daar droomt ieder mens van nature van: een overvloedig leven, een leven zoals de rijke man: "levende elke dag vrolijk en prachtig!" We zien het vandaag om ons heen: eten, drinken, vrolijk zijn, feesten, stappen, ieder weekend de bloemetjes buiten zetten, een lekker lui leven van genieten van alle geneugten die voorhanden zijn. Een geweldig ideaal voor menig mens. Maar hier wijst echter de Heere heel duidelijk op twee elementen: leven en overvloed. Hij is gekomen opdat zij het leven hebben. Wij waren namelijk het leven kwijt. Wij hebben ons van God onze Schepper, de Springader des levens losgemaakt in het

paradijs. We keerden Hem de rug toe. Zo is door de zonde, de dood gekomen en doorgedaan tot alle mensen. Daarom liggen we in een drievoudige dood. Geestelijk dood, dood door de zonden en misdaden. Uitlopend op de lichamelijke dood en de eeuwige dood. Het vreselijke ervan is dat we er blind voor zijn. We gaan op in dit tijdelijk leven. We willen er uithalen wat er inzit, zo zeggen we. Christus is gekomen opdat zij leven hebben. In het oorspronkelijke staat het ook zonder lidwoord. Leven ontvangen in die dood. Van doden is geen enkele verwachting. Maar Hij, Christus, Gods Zoon is gekomen opdat zij het leven hebben. Hij moest als Borg en Middelaar Zelf het leven voor afleggen. Hij moest er sterven terwijl Hij nooit iets zondigs had gedaan. Als Borg en Middelaar beladen met de zonden van Zijn volk moest Hij de vloekdood sterven. Nadat Hij alles had volbracht en begraven was, verrees Hij uit het graf en werd daarmee Overwinnaar van dood en graf. Hij verslond de dood. Daardoor kan er leven ontvangen worden. Want Hij stond op tot onze rechtvaardigmaking, zegt de apostel. Wie door wedergeboorte, bekering en geloof aan Hem verbonden werd mag nu ook delen in het leven dat Hij verwierf. Dan schenkt Hij leven aan de ziel. Hij sprak immers: "Ik leef en gij zult leven." Ja, Zijn overwinning is zo groot en krachtig dat Hij kan zeggen: "Ik ben de Opstanding en het Leven, wie in Mij gelooft zal

*Hij is gekomen
opdat zij het
leven hebben.
Wij waren
namelijk het
leven kwijt.*

leven, al ware hij ook gestorven.” Daarom kon Jesaja reeds zeggen: “Hoort en uw ziel zal leven.”

U vraagt: maar hoe moet het nu met mij? Hoe kan ik dode zondaar, ooit tot dat leven komen? Hoe deel ik in dat leven? De Heere wijst de weg naar Zijn Woord. Dat Woord is levenwekkend, Door Zijn Woord en de toepassende werking van de Heilige Geest maakt de Heere zondaren van dood levend. Hij wil door Zijn Heilige Geest Zijn Woord gebruiken als het zaad der wedergeboorte. Dat zaad wordt gestrooid overal waar het Woord gelezen of verkondigd wordt. Daarom is het dwaas om bij Zijn Woord vandaan te blijven. Dwaas om de Bijbel dicht te laten. Dwaas om de prediking van dat Woord te laten voor wat het is. Doden zullen horen de stem des Zoons Gods en die ze gehoord hebben zullen leven! Smeek daarom om de vervulling van die belofte. Bidt om de werking van de Heilige Geest waarvan de Heers beloofde dat Hij in alle waarheid zou leiden.

Maar nu dat andere: zij zullen overvloed hebben. Net zoals we in onze taal kennen de stellende, de vergelijkende en de overtreffende trap: veel, meer, meest, zo is het ook in het grieks. Het woord over overvloed komt dan ook vanuit dat “veel, meer, meest”: een overvloed hebben van. De Heere

is gekomen niet om, met eerbied gesproken, mondjesmaat te geven. Nee, bij Hem is een overvloed. In het paradijs was er ruimte en overvloed. We wandelden met God, een wonderbare wereld van overvloed stond ter beschikking. Maar dat alles zijn we kwijt geraakt door de zonde. Maar daarom is Christus, Gods Zoon gekomen om die verloren overvloed weer te geven. Daarom kan de Heere mild en overvloedig schenken. Heeft u wel eens iets van Zijn goedheid en heil mogen smaken? Werd u toen niet overweldigd door die ruimte van zaligworden en de overvloed van Gods genade. O, wat wordt een mens daar klein onder. Wat smelt hij weg. Beschaamd moeten we dan erkennen hoe karig we van God gedacht hebben. Bij Hem is juist een overvloed van genade. Dan wordt erkend: nu het voor mij kan, kan het zeker ook voor jou, nu kan de hele wereld zalig worden.

U kent vast wel die mooie uitdrukkingen: de Heere wordt van het geven niet minder en van het inhouden niet rijker. En: in de menigte des volks is des konings heerlijkheid. Ook in de overvloed die Zijn volk door genade mag ontvangen, ligt de heerlijkheid van deze Koning. Wat wordt er vaak ten onrechte, minachtend gesproken over onze gereformeerde belijdenisgeschriften. Alsof ze de waarheid Gods

maar versmald weergeven. Wie ze kent en leest weet wel beter. Want ook zij getuigen van die milde overvloed van Gods genade. Artikel 1 van de NGB getuigt van de Heere, Hij is volkomen wijs, rechtvaardig goed en een zeer overvloedige Fontein van alle goed! Onze Dordtse Leerregels zeggen over de dood en de offerande van Christus: ze zijn van oneindige kracht en *waardigheid*, overvloedig genoegzaam tot verzoening van de zonde der ganse wereld. Wat leert de Heidelbergse Catechismus bij de uitleg van de woorden: Onze Vader, Die in de hemelen zijt? Dat wij van Zijn hemelse majesteit niet aards moeten denken maar van Zijn almachtigheid alle nooddrift des lichaams en der ziel verwachten.

Overvloed betekent ook dat er perspectief is voor de toekomst. Perspectief voor onze jonge mensen. Ook voor de volgende generaties. In de voorraadschuren van de Meerdere Jozef ligt genoeg om ook komende generaties het heil te schenken zodat ze kunnen leven en sterven. De Heere zal als de goede Herder voor Zijn schapen zorgen. Aardse bronnen raken op de duur uitgeput. Maar dat geldt niet voor de geestelijke bronnen en gaven van de grote Herder der schapen. Zijn schapen zullen weiden vinden, voedsel voor lichaam en ziel. Ook in dure tijd en hongersnood. In tijden van recessie en eurocrisis. Hij zal wegen vinden waarlangs hun voet kan gaan. Bij Hem zijn er uitkomsten tegen de dood. Al gaan ze door het dal van de schaduwen des doods. Of in het moerbeidal. Bij Hem is balsem uit Gilead. De Heere schenkt kracht naar kruis. Zijn genade is genoeg al wordt niet altijd de doorn uit het vlees weggenomen. Geeft Hij geen kracht om te dragen? Zegt Hij niet: uw weg is voor Mij niet verborgen? Ik weet waar gij woont. Hij is een Zon en Schild en zal het goede niet in nood onthouden, zelfs niet in de dood. Zo kunnen ze van kracht tot kracht steeds voortgaan. Want uit Zijn volheid ontvangen ze allen genade voor genade.

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen van ds. A. v.d. Weerd over Johannes 10:10b ‘Gekomen om...het leven en overvloed te brengen.’ Ds. Tanis schrijft over Jakobus 5:16-20 ‘Gebeuren in stilte’. Van Ds. J.M.J. Kieviet een bijdrage over het avondmaalsformulier. Ds. P. Roos schrijft een artikel met het opschrift ‘Onderscheiden.’ Ds. Hoefnagel vult zijn rubriek onder de titel ‘Medeleven’. Tenslotte een berichten.

Ambtsdragersconferentie

Ds. J.M.J. Kieviet hoopt te spreken over het onderwerp ‘homoseksualiteit’. D.V. zaterdag 26 november in het gebouw van de Chr. Geref. Kerk te Noordeloos.

Versijning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. dinsdag 1 november verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 20 oktober.

AvH

Psalm 145 zegt: Zij zullen uit de volheid van 't gemoed, gedachtig aan de milde overvloed van Uwe gunst, die roemen bij elkeen en juichen van al Uw gerechtigheeden. De Heere schenkt Zijn kinderen die overvloed opdat zij er anderen ook op zouden wijzen. Ze mogen Hem aanwijzen en aanprijzen. Allen die dat ware geestelijke leven mogen kennen zullen de duivel en de wereld niet één gunnen. Gunnende mensen, zoals de apostel, die sprak: "Wij dan wetende de schrik des Heeren bewegen de mensen tot het geloof. De liefde van Christus dringt dan. Overvloed ontvangen om ook anderen uit die overvloed te doen delen.

Bedenk wat het Christus heeft gekost om voor Zijn volk die overvloed te verwerven! Hij moest daarvoor de weg der vernedering gaan. Hij moest geslagen en verdrukt worden. Hij moest hongeren en dorsten. Hij moest klagen: de vossen hebben holen en de vogelen des hemels nesten, maar de Zoon des mensen heeft

niet waar Hij het hoofd op legde. Ja, Hij moest van God verlaten en verdrukt worden. Als de Man van smarten moest Hij de weg naar het kruis gaan. Tot een vloek worden opdat er voor de Zijnen zegen, leven en overvloed zou zijn. Het komen tot Hem is nu nodig om in dat leven en die overvloed te delen. Buiten Christus zult u als u onbekeerd en onverzoend sterft voor eeuwig gebrek hebben. Eeuwig omkomen, Denk eens aan de rijke man uit de gelijkenis, toen hij zijn ogen opsloeg in de hel, zijnde in de pijn In overvloed geleefd, maar zonder God en Christus. Een kind van het verbond. Hij spreekt zelfs van vader Abraham. En Abraham zegt zelfs tegen hem: kind. Gedenkt dat gij uw goed ontvangen hebt in dit leven. Lezer, lezere, dat zijn de twee wegen die Gods Woord ons voorhoudt. Wat ligt er een heerlijke boodschap in onze tekst waar de doelstelling van Christus' komst in het vlees wordt bekend gemaakt. Zeg nu eens eerlijk...ligt het dan aan de Heere als een mens

verloren gaat? Nee toch. Want bij Hem is leven en overvloed. Waar ligt het dan wel aan? Aan lege vaten, aan ontledigde zondaren. Wat gevaarlijk als gezegd moet worden dat u rijk en verrijkt bent en geens dings gebrek hebt. Terwijl u niet weet dat u bent jammerlijk, ellendig, blind en naakt. Wat ligt er nog een nodiging in om als een verloren zoon of dochter bij die God, Die mildelijk schenkt en niet verwijt, te smeken: O God, wees mij de zondaar genadig. En ook te belijden, Vader ik heb gezondigd tegen de Hemel en voor U en ben niet meer waardig Uw zoon genaamd te worden. Zo klinkt ook de nodiging: "En die dorst heeft, kome en die wil, neme het water des levens om niet." Bunyan zou zeggen: genade, overvloeiende voor de voornaamste der zondaren.

Tollebeek

A. van de Weerd.

Ambtelijke praktijk

Gebeuren in stilte Jakobus 5: 16- 20

Jakobus neemt ons mee naar het ziekenvertrek. Niet naar een openbare plaats. Een gebouw met toeschouwers. Allen in afwachting. Gebeurt er iets op het spreken of de handeling van de voorganger. Zo komt het voor. Vindt er iets plaats, iets treffends, dan klinkt het 'Hallelujah'. Het gebeuren wordt besproken. Het haalt de bladen. Een TV programma ontbreekt niet. Maar nu de ziekenkamer, hoe is het daar? Er gebeuren ook wonderen. Tot roem van de Heere vindt er genezing plaats. Het is mij niet onbekend. Het werd gehoord en we mochten er zelf bij betrokken zijn. Maar wij dienen te bedenken dat het tot het exceptionele behoort. Alleen heeft

Jakobus het over ziekengenezing op het gebed. We mogen naar het Woord de medische behandeling welk ook of voorschriften plus het gebruik van medicijnen niet uitsluiten. We mogen en moeten het zelfs zien als een rijke gave van de Heere. De Heere werkt doorgaans middellijk. Een treffend voorbeeld is Hizkia. Na de heilsbetoning van de Heere in het leven van Hizkia gaf Jesaja uit naam van de Heere de opdracht: Laat men nemen een klomp vijgen en tot een pleister op het gezwel maken en hij zal genezen (Jesaja 38:21). Ook is het getuigenis van de Heere Jezus bekend: die gezond zijn hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn (Matth. 9:12).

Lukas de arts is de lijfarts van Paulus geweest. Voor alles wat gedaan wordt dient de zegen van de Heere gevraagd te worden evenals het gebruik van levensmiddelen. Voor en na de maaltijd. Aan 's Heeren zegen is alles gelegen. Nu worden niet alle zieken genezen. Men kan zelfs tot het levenseinde ziek zijn, uitgeschakeld zijn. In bepaalde gevallen is het gebruik van medicijnen dagelijks nodig. Soms kan dan mede door het gebruik van die medicijnen het werk gedaan worden. Een blijvende situatie kan aangrijpend zijn. Zo was het toch bij Paulus. Hij droeg mee een scherpe doorn in zijn vlees. Onophoudelijk sloeg hem een engel des satans. Het indringende gebed

*De Heere werkt
doorgaans
middellijk.*

*Belijdt
elkander de
misdaden
en bidt voor
elkander opdat
gij gezond
wordt.*

werd niet verhoord. De Heere had er een heilzame bedoeling mee. Daar kwam hij achter. Het heeft hem geleid tot roemen in zwakheden opdat de kracht van Christus in hem zou wonen (2 Kor. 12:9). Zo ging Paulus door het leven. Een ander ligt op het ziekbed of is gebonden aan zijn kamer. Maar niet vergeten door de Heere. De Heere sterkt en ondersteunt met de rechterhand Zijner gerechtigheid (Jesaja 41:10). Welk een getuigenis mag gegeven worden van de Heere. Het gehoorde komt bij een godvrezende ambtsdrager over als een verfrissende drank. Zulke leden, als zij op hun ziekbed liggen of zich steeds in hun kamer bevinden, zijn goudvissen zwemmend in de vijver van de Koning.

Zondevergeving

Wat nu Jakobus in vers 15 verder schrijft mag de aandacht niet ontgaan. En zo de zieke zonden gedaan zal hebben, het zal vergeven worden (vs. 15b). We moeten niet menen dat Jakobus hier automatisch het verband legt tussen ziekte en zonde. Soms wordt er wel zo gedacht en soms zelfs gesproken. Denk aan de vrienden van Job. Van dit verband tussen ziekte en zonde waren veel Joden overtuigd. Zelfs de discipelen waren hier niet vrij van. Ook zij dachten aan de combinatie van ziekte en zonde. Een voorbeeld hiervan lezen we in Johannes 9. Toen zij de blindgeborene zagen werd Jezus de vraag gesteld: Rabbi, wie heeft er gezondigd, deze of zijn ouders, dat hij blind geboren is? Jezus antwoordde: Niet deze heeft gezondigd, noch zijn ouders, maar dit is geschied opdat de werken Gods in hem zouden geopenbaard worden (vs. 3). We kunnen Markus 2 erbij betrekken. Van beide gevallen kan gezegd worden: het gaat over erfzonde tegen de Heere en niet over dadelijke zonden. Door de zonde in het paradijs zijn we alles onderworpen. Het is een wonder van de Heere als we in staat zijn ons werk te doen en door ziekte niet uitgeschakeld zijn. Het oordeel voor gezonden zal zeer zwaar zijn wanneer de goedertierenheid des Heeren niet leidt tot beke-

ring. Wanneer de lichamelijke en geestelijke nood niet uitdrijft tot Jezus tot verzoening en vergeving gelijk dat bij de geraakte, de verlamde, het geval was, is dat erg. Een pastorale wenk is op zijn plaats. Laat er tegenover de zieke de verantwoorde houding zijn: het zich verplaatsen in de situatie van hem of haar. Luisterend, meelevend. Daarop volgend spreken, bidden en verbidden. Nu kan het voorkomen dat onbeleden zonden genezing verhinderen. De situatie van David veranderde niet totdat hij open werd voor de Heere en voor zover nodig voor de mensen. Er is dan een verband tussen een ernstige ziekte en een concrete zonde in het leven van een zieke. Bij wat Jakobus schrijft moeten we dit in het oog houden. Er is sprake van een bijzondere situatie. Jakobus geeft dit zelf aan door zijn manier van schrijven. Hij begint met het woordje 'zo' wat we ook kunnen vertalen met het woord 'als'. Belijden en vergeven. Tot belijden mag het komen en de Heere vergeeft. De Heere hoort en verhoort. Er staat geschreven: die zijn overtredingen bedekt zal niet voorspoedig zijn, maar die ze bekent en laat zal barmhartigheid verkrijgen (Spreuken 28:13). De belijder hoopt niet tevergeefs op genade. Die mag ja moet openlijk verkondigd worden in de dienst en bij het ziekbed.

Houding tegenover elkaar

Wanneer Jakobus in vers 16 daarop wijst dan kan geen duidelijker verklaring gegeven worden als in de kanttekening vermeld staat. Jakobus schrijft: Belijdt elkander de misdaden en bidt voor elkander opdat gij gezond wordt. In de kanttekening lezen we: De apostel wil hiermede niet leren dat de gelovigen al hun zonden zouden moeten openbaren en belijden aan een kerkdienaar om van dezelve ontslag of vergeving te verkrijgen gelijk verkeerdelijk gemeend wordt, want hij spreekt hier uitdrukkelijk van een belijdenis die men elkander moet doen, dat is de ene gelovige aan de ander en dat ook onderling naar gelegenheid der zaken. Door de zonden worden verstaan eerstelijk

die zonden die de ene gelovige tegen de ander zou mogen gedaan hebben waardoor de liefde tot de naaste verbroken en onvrede zou mogen ontstaan zijn, waarvan de apostel wil dat degene die tegen zijn naaste misdaan heeft zijn schuld zal belijden of bekennen en met hem daarover verzoenen gelijk ook Christus leert, Matth. 5:23 hetwelk gelijk het te allen tijde wel behoort te geschieden zo is het inzonderheid nodig als men ziek is. Daar benevens zo iemand in enige zonde zou mogen gevallen zijn waarover hij zo bezwaard is dat hij zichzelf alleen niet wel kan troosten dat hij als dan die zonde openbare aan een ander hetzij kerkdienaar of enige andere goede vriend om van dezelfde getroost te worden uit Gods Woord en om hem te helpen bidden dat die zonde hem van God vergeven worde. En zo gezond worden. Zoals naar het lichaam ook naar de ziel. Jakobus voegt eraan toe: Een krachtig gebed van een rechtvaardige vermag veel (vs. 16b). We kunnen tegen het woord 'rechtvaardige' opzien en zo tegen de persoon. Dit is niet juist. Er behoort respect te zijn wanneer handel en wandel spreken. Het dient bedacht te worden dat er niemand rechtvaardig is voor God of voor de mensen. Eén was en is rechtvaardig: Jezus Christus. Door Hem wordt een zondaar, zelfs een goddeloze, voor God rechtvaardig en gaat kennen wat in zondag 23 zo rijk beschreven staat. De vrucht daarvan wordt gezien in levensheiliging. Gebrekking met veel tekortkomingen maar met het levensgebed vertolkt in Psalm 119. Een rechtvaardige weet van rechtvaardiging en heiliging. Die kennis is hoogst belangrijk voor een predikant. Nu zegt Jakobus: een krachtig gebed vermag veel. Het smeekgebed van een rechtvaardige is een krachtig gebed wanneer de bidder zich gelovig vastklemmt aan de beloften des Heeren. De grond waarop de rechtvaardige tijdens het gebed zich vasthecht blijft niet vruchteloos. Hierdoor wordt de wil des Heeren niet buitengesloten. Die wil bepaalt alles. Vandaar de bekende gebedsuitdrukking: kon het in Uw Naam bestaan, laat

dit of dat geschieden. Zo bidt een rechtvaardige.

Elia

Als voorbeeld van een worstelaar wijst Jakobus op Elia. Opvallend is het waar hij aan het begin van zijn schrijven bij stil houdt en zo wil overtuigen. Elia was een mens van gelijke bewegingen als wij (vs. 17). Een mens met dezelfde noden, vragen, aanvechtingen en twijfels. Hij staat niet boven ons, maar naast ons. Calvijn schrijft tot onderwijs: men moet de heiligen aanzien naar de zwakheid des vleses opdat wij leren niet aan hun verdiensten maar aan de kracht van het gebed toe te schrijven dat zij van God alles verkregen hebben. Uit zichzelf was Elia niet groot. Hij kon zelf niets bijzonders. Hij was een onwaardig instrument. Maar begenadigd door de Heere met een geloof door de liefde werkende. Dit zien we duidelijk in zijn gebed om regen. De verbondsvloek is gekomen over het volk. Geen regen noch dauw. Dit gebeurde vanwege de afkerigheid en ongehoorzaamheid van het volk. Wanneer het volk uitroept 'De HEERE is God' en de baālpriesters wegvallen gaat Elia pleiten op de verbondszegen, Deuteronomium 28. Elia stelt zich voor Gods aangezicht. Aanhoudend, buigend, sprekend, hield Elia de Heere Zijn Woord voor. Zo mag men ook nu komen tot de Heere. Buigend voor Zijn troon in de hemel, aan Zijn voetbank op aarde. De Heere doet wonderen. Hij wacht op het gebed. Wat er plaatsvindt gebeurt niet door of om het bidden, maar op het gebed. Verhoort de Heere, dan is zelfs het kleine van de Heere groot voor ons. Scherp heeft prof. van der Schuit eens gezegd: wanneer het kleine van God God niet groot maakt, zal het grote van God ons niet klein maken.

Eenheid

Wat verder in vs. 19 staat moet niet los gezien worden van wat vooraf geschreven is. Elia was bij de Joden een bekende, geliefde persoonlijkheid. Vanwege zijn unieke opname in de hemel stond zijn persoon hoog in aanzien.

Hij werd zelfs geëerd als de grote Voorbidder voor het Joodse volk in de hemel. Gebeden op aarde. Nu bidden in de hemel. De houding van Elia ten opzichte van het volk behoort te weerspiegelen in het leven van vandaag. Bijzonder ten opzichte van de afgedwaalden, jongeren en ouderen. Verlatend het Bijbelse spoor waarop men gekomen is door de christelijke opvoeding. Thuis en in de kerk. De afwijking, de loslating, was werkelijkheid in de dagen van Jakobus. Vandaag is het niet voorbij. Het is een werkelijkheid de eeuwen door. Laten we ons er niet bij neerleggen of ons in slaap lussen met de gedachte: het is er in elke tijd geweest. Er moet vandaag zorg zijn en dat niet slechts vanwege de houding van deze of gene. Groeit de onbekommerdheid niet bijzonder bij kerkenraadsleden en zelfs bij de predikant. Worden leden die zich onttrokken hebben van tijd tot tijd bezocht? Het waren toch doop- of belijdende leden? Is er contact met ontrouwe doopleden die de zondagen verzuimen en de catechisatie niet bezoeken? Met een briefje of een mededeling daarover in het kerkblad is men niet klaar. De opmerking wordt gemaakt: er vraagt zoveel de aandacht. Maar moet er een avond hiervoor of daarvoor zijn? De tweede dienst op zondag wordt toch gezien als leerdienst. De catechismus geeft opening om actuele zaken te behandelen en men heeft dan de gehele gemeente voor zich. Laat de taak ten opzichte van afgedwaalden wat behoort tot de hoofdtaken van het werk niet voorbijgezien worden. Afgedwaalden zijn nog schapen. Men kan zich niet onttrekken, maar men blijft een gedoopte. De doop is onuitwisbaar. In het pastorale werk, hoe moeilijk, moeizaam het kan zijn geeft die werkelijkheid een stimulans om verder te gaan. Mag het contact met de afgedwaalde tot zegen zijn, het weer komen in het Bijbelse spoor geeft blijdschap. Wat getuigt Jezus niet na de terugkeer van het verloren schaap (Lukas 15). Gebeuren die wonderen nog? Wordt er steeds om gebeden? Wordt er voor gewerkt? Wie nu iemand van

de zonde terugbrengt zal een ziel behouden van de dood (vs. 20). Is dat niet rijk? Een instrument in de Hand des Heeren tot terugkeer. De afgedwaalde wordt bewaard voor de eeuwige verdoemenis, de eeuwige dood. Dit spreekt van de toekomst. In het heden is er dan sprake van zondenvergeving en levensheiliging. Dit gebeuren spreekt. Schept moed uit die behoudenis. Daarvoor te werken was ook de inzet van Jakobus zelf. Werken in de gemeente en daarbuiten. Bezigt zijn om te redden die wankelen. Jakobus was een echte herder. In praktijk brengend en voorhoudend dat het christelijke leven gestalte krijgt in de levenshouding tegenover God de Heere en de medemensen. Zonder aanzien van de persoon. Jakobus liet het niet bij woorden. Uit de tijd van Eusebius (2e eeuw na Christus) dateert het volgende: Jakobus bad zoveel op zijn knieën dat hij eelt op zijn knieën had. Wat hij voorhield, wat hij niet kon en toch wilde zocht hij bij de Heere. Een voorbeeld bijzonder voor predikanten. Is de studeerkamer een bidvertrek? Kunnen ambtsdragers ook niet zonder gebed? De brief van Jakobus was of is een omstreden brief. Een brief met vraagtekens voor sommigen. Laten we letten op het feit: de brief behoort tot de canon en wat geschreven staat is waardevol en de praktijk ervan blijft in het leven niet ongezegd. Er komt zelfs een getuigenis van buitenkerkelijken. Jakobus kreeg de naam van rechtvaardige. De geschiedenis geeft door dat Jakobus tijdens een vervolging gegrepen is. Hij werd op de tinnen van de tempel gebracht. Daar staande moet hij gesproken hebben over Jezus en Zijn wederkomst. Op een gegeven moment werd hij naar beneden geworpen en gestenigd. Opvallend is dat zijn brief geen slot heeft. Waarom niet is een open vraag. Laten we hierop letten: Hij behoort tot de wolk der getuigen (Hebr. 11). Hij was een mens met een levend geloof. In woord en daad. Hij spreekt nog. Ook voor ons? En hoe? In welk opzicht?

M.C. Tanis

Mag het contact met de afgedwaalde tot zegen zijn, het weer komen in het Bijbelse spoor geeft blijdschap.

Onderscheiden

Tot de onderwerpen voor "Kerkelijk actueel" behoort ook de in Urk gehouden ontmoetingsdag van onze stichting. Er is die dag gesproken over de prediking. Ik herhaal hier mijn toespraak niet; er heeft een verslag in ons blad gestaan. Ik heb toen echter iets in het vooruitzicht gesteld, waarover ik nog even met u zou willen doordenken; dat zal hieronder aan de orde komen.

*Hieraan kent
gij den Geest
van God: alle
geest, die
belijdt, dat
Jezus Christus
in het vlees
gekomen is, die
is uit God;*

Over de dag zelf zou veel te zeggen zijn. Ds. van Heteren heeft in zijn verslag aandacht gegeven aan het geheel van onderwerpen. Het valt op dat het inderdaad een ontmoetingsdag is. Het blijft jammer en het blijft vragen oproepen waarom er zo betrekkelijk weinig belangstelling bij ons kerkvolk is, zelfs ook bij kerkenraadsleden en predikanten, al zijn we tegelijk blij met het aantal bezoekers dat telkens weer present is. Dat deze dag steeds meer een kerkelijke familiedag wordt, spreekt aan. Deze geestelijke en ook sociale contacten hebben we in deze tijd hard nodig. In mijn aandeel voor deze dag heb ik mij wat betreft het onderwerp "Onderscheidenlijke prediking" beperkt tot het onderwijs van Christus. Er zijn in Zijn gelijkenissen (De Zaaier, onkruid tussen de tarwe, laatste oordeel, twee zonen, grote avondmaal) heel veel zaken te noemen, die sterk onderscheidend en separerend zijn. We verstaan onder dit onderscheiden dat we oog hebben voor het feit dat er zowel bekeerden als onbekeerden in de kerk zijn. Het is nodig dat deze mensen allen hun naam horen noemen. In dezelfde mate onderscheidend is het spreken van Christus met het volk en andere individuele personen: Nicodemus, het volk (Joh.6 en Joh.8 en vele andere plaatsen), de Farizeeën, de rijke jongeling. Zelfs in de kring der discipelen moest onderscheiden worden. In de genoemde plaatsen betreft het het onderscheid dat bestaat tussen geloof en ongeloof, leven en dood. Daarnaast is er ook onderscheid te constateren binnen de kring

van hen die tot geloof kwamen; diegenen die nog zonder Christus leven bevinden zich eveneens in verschillende legeringen. Ook dat valt onder een onderscheidenlijke preek.

In eigenlijke zin behoort niet direct tot ons onderwerp dat ook de gemeente moet leren onderscheiden. Ik heb dat echter zijdelings wel genoemd, omdat ook dat onderscheiden belangrijk is. Daar zou ik nu iets over willen zeggen.

Ik wil daarbij uitgaan van het woord van de apostel Johannes: "Geliefden, geloof niet een iegelijken geest, maar beproeft de geesten, of zij uit God zijn; want vele valse profeten zijn uitgegaan in de wereld. Hieraan kent gij den Geest van God: alle geest, die belijdt, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit God; En alle geest, die niet belijdt, dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, die is uit God niet; maar dit is de geest van den antichrist, welchen geest gij gehoord hebt, dat komen zal, en is nu alrede in de wereld" (1 Joh.4:1).

Johannes schrijft aan gemeentelieden. Zij hebben tot taak de geesten te beproeven. Dit beproeven heeft direct te maken met het onderscheiden van de geesten. Niet alleen moet de prediking onderscheid maken binnen de gemeente, de gemeente moet ook op haar beurt onderscheid maken in alles wat zij hoort. In de woorden van Johannes blijkt dat van het grootste belang te zijn. Het gaat immers om het onderscheid tussen De Geest van God en de antichrist. Dat is zeer wezenlijk en funda-

menteel. Let er op dat het gaat over geesten, die beproefd moeten worden. Niet zozeer allerlei mensen en predikers. Wel wordt het woord "geesten" afgewisseld met het woord "profeten". Geesten trekken de mantel van een profeet aan, ze worden vlees en bloed in mensen. Maar we peilen de zaken niet grondig, als we bij mensen blijven staan. Achter hen doemen allerlei geesten op, die met geestelijk geweld en list te werk gaan. De apostel is hierin niet erg "flexibel", zoals wij dat nog wel eens willen zijn. Hij zegt namelijk: Geloof niet! De Heere Jezus heeft woorden gesproken van gelijke strekking (Matth.24:23-25). De valse profetie heeft in alle soorten en maten de rechte prediking steeds en continue vergezeld. Hoort de gemeente onderscheid? Is de gemeente in staat dat onderscheid te maken? Daar is geestelijke kennis voor nodig (1 Cor.12:10). Misschien denkt u dat het bijvoorbeeld op onze kansels niet gebeurt dat er vals geprofeteerd wordt. Dan vergist u zich wel. Afwijkingen drongen destijds door in de kring van de discipelen (Judas), in de kring van de (zeven) gemeenten. We moeten leren onderscheiden in de boodschap die van links tot rechts gebracht wordt. Niet onderscheiden in links en rechts, maar van links tot rechts, dus alles wat we van ieder horen. In alle kerken en kringen en groepen zijn er wolven in schaapskleren, of (kleine) vossen die de wijngaard verdueren. Johannes: Vele valse profeten zijn uitgegaan in de wereld. Het gaat er niet om dat we iedere dominee wantrouwen. Juist kan het onderscheiden positief leiden tot een meerdere acceptatie van Gods getrouwe dienaren. Ga ervan uit dat u zich aan hun goede leer kunt overgeven, maar dan is er wel een toetsing aan vooraf gegaan. Nu zou deze mentaliteit snel kunnen leiden tot ongewenste

ketterjacht. Zoals dat helaas zo veel voorkomt, ook en juist onder ons. Zo worden veel preken uitgebeend en nageplozen om maar iets te vinden wat niet klopt. Het gaat dan heel vaak om details, om punten of komma's. Laten we ons daar ver van houden. Deze toetsing is niet louter negatief van aard. Johannes begint immers te zeggen dat er geesten zijn die belijden dat Jezus Christus in het vlees gekomen is; deze geesten zijn uit God, ze worden gestuurd door de Heilige Geest. Dit kenmerk heeft te maken met de dwalingen uit die tijd. De Gnostiek ontkende namelijk dat Gods Zoon werkelijk in het vlees gekomen is. Op dat punt vooral moesten de gemeenten leren onderscheiden. Wie dat echter niet beleed, die werd geleid door de antichrist. Hier worden de dingen heel zwart-wit gesteld. Is dit het enige kenmerk? Als u uw Bijbel kent, weet u dat er veel meer kenmerken worden gegeven. In 1 Johannes 3 en 4 (3:10,16,19,24; 4:4,10,13,20) vinden we trouwens nog meer kenmerken voor de rechte leer. De Heere Zelf sprak over valse Christussen en valse profeten, die zullen zeggen: Hier is de Christus. Wat komt het er dan op aan om te kunnen onderscheiden. Paulus ontmaskerde de dienstmaagd in Filippi als een waarzegster, ook al stootte zij heel zuivere klanken uit (Hand.16:17). Paulus wees elk evangelie af als vervloekt, als dat afweek van wat hij verkondigd had (Gal.1:9). Het ging in die gemeente om de Joodse wet, die gebruikt werd om het Evangelie van Christus te verzwakken. Zo'n kenmerk is in onze tijd ook zeker aan de orde. De bedoelde dwaling vinden we bij Rome, maar net zo goed bij elke prediking, die begint bij de mens en zijn werken en geloven centraal stelt.

Hebben wij wel voldoende oog voor deze strijd der geesten? Licht ons hart bij de rechte prediking? Gods volk leeft toch op als ze klanken horen die hen dierbaar zijn. Wat kan er dan een band ontstaan tussen de kansel en de bank. En de keerzijde: wat kan er een verdriet zijn, als dat Evangelie niet gehoord wordt. Wat kunnen leden

van een gemeente een vreemdeling worden als de boodschap is afgevlakt. Deze kerkgangers zijn er bij tientallen, ook onder ons. We leven in een tijd waarin zich een brede mix van meningen en voorstellingen aan ons voordoet. Zet de radio aan, bezoek allerlei sites op internet, kerk in een samenwerkingsgemeente, in al die gevallen komt het op een goed onderscheiden aan. Ook als we misschien worden aangetrokken door een goede naam van een zuivere kerk en als we menen daar onze toevlucht te kunnen zoeken. Johannes zegt: Geloof niet iedere geest. Dat moet ook gelden als ik of een collega de kansel betreedt. De gemeente moet kunnen onderscheiden. Dat is nodig in onze tijd. Ik denk dat de radio hét middel is geweest waardoor er in onze kerken zoveel afwijkingen zijn ontstaan. Begrijpelijk, want je hoort overal wel allerlei aardige en Bijbelse geluiden in. Er zit wel wat goeds in. Of er wordt gezegd: Doe maar wat die voorganger aan goede dingen heeft gezegd.... Daar heb je genoeg aan. Johannes zegt echter: iedere geest die niet belijdt.... Het komt er ook op aan wat er niet gezegd wordt. Als de verzoening verzwegen wordt, als de bekering overbodig wordt geacht, als de zonde niet benoemd wordt, als het volle Evangelie wordt ingeperkt door voorschriften en voorwaarden. Wat wordt er niet gezegd? Door al deze invloeden zijn de kerken een opengebroken stad geworden, waar dwalingen zich makkelijk konden nestelen, ondanks examinatio (onderzoek) en approbatio (goedkeuring) van een classicale vergadering. Het is hard nodig dat we al die verschillende geesten en profeten onderscheiden. Het gaat dan om de keus: belijden of niet belijden. En wees ervan overtuigd dat een verzwegen belijdenis door allerlei schoonklinkende waarheden zal worden toegedekt. Je kunt bij het horen van allerlei adviezen en preken toch wel eens de eerlijke vraag stellen waarom gemeenten het niet onderscheiden. We moeten eenkennig zijn als het gaat om de waarheid, als het de eer van Christus betreft.

De bruid vroeg om bekend gemaakt te worden met de legering van de kudde van haar Liefste en ze moest uitgaan op de voetstappen der schapen (Hoogl.1:7,8). Wat is het dus voor de gemeente en voor u een zegen als er getrouwe dienaren op de kansel staan. Wachters op Sions muren. Zij sterken het zwakke, zij helen het kranke, zij verbinden het gebroekene en zij brengen het weggedrevene terug, zij zoeken het verlorene (Ezech.34). Ook voor deze dienaren is het maar geen gesneden koek om de zaken even uit de doeken te doen. Ook zij hebben veel gebed nodig om het snode van het kostelijke te onderscheiden. Gelukkig dan als de gemeente hen daarin biddend bijstaat. Dat kan ook gebeuren in opbouwende kritische zin. Maar als er niet beleden wordt, moet dat ook eerlijk geuit kunnen worden. Dat is tot behoud van de dwalenden en bovenal tot de eer van God.

Ik heb de laatste jaren al aardig wat mensen gesproken, die onze kerken de rug hebben toegekeerd. Deze mensen hebben moeilijke keuzes moeten maken. Dat moet ons aan het hart gaan. Met deze gang van zaken sta je dan ineens midden in de kerkelijke praktijk. En zeker, niet ieder weet te onderscheiden. In dat geval spreekt men over aspecten die onbeduidend zijn zoals zaken van liturgische aard. Daar mogen we ons niet door laten afleiden. De prediking blijft de hoofdzaak. Maar anderszijds begrijpen we ook dat veranderingen in liturgie en overige gebruiken vrijwel altijd samengaan met verschuivingen in de leer. In een tijd waarin het experiment aan de orde van de dag is, is het dan wel dubbel oppassen. Er wordt soms smalend gesproken over de status quo en grootscheepse wijzigingen in de kerk worden ten voorbeeld gesteld om de buitenkerkelijke mens maar te bereiken. Denkt u dat we dat doel halen zullen? Heeft de oude prediking van het oude beginsel afgedaan? We zouden soms op een sombere dag het wel denken. Maar, ook al zit Micha dan in de gevangenis, zijn woord zal uitkomen, terwijl de vierhondervijftig profeten van

Hebben wij wel voldoende oog voor deze strijd der geesten? Licht ons hart bij de rechte prediking?

Achab door een leugengeest geleid worden.
De Heere heeft Zijn jongeren geboden dat ze in Zijn waarheid zouden blijven en dat ze Zijn woorden zouden bewaren. De zaak is het waard. Daarin ligt het

leven, dat telkens weer nieuw kan worden. We mogen allen wel met leedwezen erkennen dat we zo veel laten gaan, bij onszelf en bij anderen. Onze mazen zijn zo wijd geworden. Gods Woord is levend en krachtig, onze woorden zijn doods

en zwak, ook al gebruiken we de botte bijl. De zuivere belijdenis voert ons daar waar we Niemand anders zien dan Jezus alleen.

P. Roos

De praktijk der godzaligheid

Het avondmaalsformulier (54)

"... even zeker als een iegelijk dit brood voor zijn ogen gebroken en deze beker hem gegeven wordt, en gij die tot mijn gedachtenis met uw mond eet en drinkt." Waar gaat het in deze zinsnede uit het avondmaalsformulier over? Het gaat over de hartelijke liefde en trouw van de Heere Christus die Hij aan de Zijnen betuigt en die Hij door middel van de tekenen van het heilig Avondmaal aan hun harten verzekert. Opdat zij hun hongerige en dorstige zielen met Zijn lichaam en bloed spijzen en laven en zij zouden toenemen in de kennis en de genade van de Heere Jezus Christus. Zodat zij zouden leven bij de kennis van het ware geloof, zeker en vast: *"Dit weet ik, dat God met mij is!"*

zekerheid

Het is in dit verband dat ik nog even verder schrijf over de dingen die samenhangen met de zekerheid van het geloof. Het boek dat mij over dit tere thema al veel jaren lang bijzonder heeft aangesproken, is dat van Ebenezer Erskine. Het betreft de inhoud van een serie preken van deze 18^e-eeuwse Schotse dominee over Hebr. 10: 22: *"... zo laat ons dan toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, onze harten gereinigd zijnde van het kwaad geweten en het lichaam gewassen zijnde met rein water."* Het boek kwam enkele jaren geleden in het Nederlands uit onder de titel *De zekerheid van het geloof*.

Ebenezer en zijn broer Ralph leef-

den in een tijd dat veel kerkmensen zich trachtten te troosten met hun kenmerken en hun gevoelige gestalten. De prediking van hun dagen had zich ook in die richting ontwikkeld. Verder kenmerkten die preken zich veelal door een wettische inslag. Gesuggereerd werd dat de zaligheid alleen is voor hoorders die aan bepaalde eisen voldeden. Daardoor werden mensen op zichzelf terug geworpen; ze zochten hun steun in allerlei kenmerken waarvan ze dachten dat die behoorden bij het geestelijke leven. Maar het gevolg was dat er, ook onder Gods kinderen, veel twijfel en onzekerheid was. Het was tegenover die ontwikkeling dat de Erskines, en ook iemand als Thomas Boston, door middel van hun preken en geschriften een richtingwijzer wilden zijn. De weg die ze wezen was die van de rechtvaardiging van de goddeloze door het geloof alleen. Deze leer was in de tijd van de Reformatie heilzaam gebleken. Ze bleek ook in de ingezonken 18^e eeuw medicijn te zijn.

Wat Erskine in zijn eerste preek over het geloof zegt, is verrassend bijbels. Ik neem een stukje daaruit maar gewoon over. "Het geloof is een zaligmakende genade. Overal waar het waarachtige geloof is, is de zaligheid immers al begonnen en zal zij zeker ter bestemde tijd tot volkomenheid gebracht worden. Er is door de beschikking van de hemel een onverbreekelijke band gelegd tussen het geloof en de zaligheid. *Alzo lief heeft God de*

wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe [Joh. 3: 16]. *Die geloofd zal hebben, zal zalig worden* [Markus 16: 16]. Als wij het eeuwige blijvende Evangelie prediken, bieden wij Christus en Zijn zaligheid aan elk schepsel aan. En dan verklaren wij tegelijkertijd dat hij die in het geloof dit Evangelie der genade Gods ontvangt, wie hij ook is, zalig zal worden. Deze belofte, die de band aangeeft tussen het geloof en de zaligheid, strekt zich derhalve even ver uit als het aanbod van het Evangelie. Zij wordt niet aan gelovigen gedaan, met uitsluiting van anderen. Het geldt ontwijfelbaar zeker voor ieder Adamskind dat verkeert onder de vreugdevolle tijding van een Zaligmaker, dat het, als het gelooft, zalig zal worden. Het wordt ons vergund dit in de naam van God bekend te maken als een aanmoediging voor elke zondaar om onze boodschap aan te nemen en te ontvangen."

De prediking van het geloof heeft haar grond en haar motivatie in het volbrachte werk van Christus. Daarom mag ze ook zo onbevangen en onbekrompen plaats vinden. Ze veronderstelt niets in de mens. Geen enkele hebbelijkheid is er in de mens te vinden, dan alleen zijn onhebbelijke en verloren staat voor God; geen enkele gestalte, dan slechts zijn vleselijke wanstaltigheid. Er is bij ons geen aanknopingspunt voor het aanbod van Gods genade. De belofte van

De weg die
ze wezen was
die van de
rechtvaardiging
van de
goddeloze door
het geloof
alleen.

Zijn ontferming heeft een steviger grondslag. De gebroeders Erskine waren hierin geheel eensgeestes met de leerregels van Dordt [II/3, 5]: “De dood van de Zoon van God is de enige en volmaakte offerande en genoegdoening voor de zonden, van oneindige kracht en waardigheid, overvloedig genoegzaam tot verzoening van de zonden van de ganse wereld. (...) Voorts is de belofte van het Evangelie, dat een iegelijk die in de gekruisigde Christus gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe, welke belofte aan alle volken en mensen tot welke God naar Zijn welbehagen Zijn Evangelie zendt, zonder onderscheid moet verkondigd en voorgesteld worden, met bevel van bekering en geloof.” De genoegzaamheid van het werk van Christus is de grondslag van de evangelieprediking aan allen en een ieder.

toeëigenen

Erskine benadrukt in zijn preken dat Christus het voornaamste voorwerp van het geloof is. Er is een bijzondere verbondenheid tussen Christus en het geloof. Die twee kunnen nooit gescheiden worden. Met een overvloed van bijbelse voorbeelden toont Erskine dat ook aan. Christus als voedsel voor de hongerige ziel, als het levende water voor de dorstige. Christus als de toevlucht voor wie geen andere schuilplaats heeft. Wat is dan het geloof, of beter: het geloven? “Er zijn veel benamingen voor het geloof (...), zoals eten, drinken, toevlucht nemen, binnengaan, komen, vertrouwen en dergelijke. Dit zijn geen verschillende werkzaamheden, maar slechts verschillende uitdrukkingen voor de zaligmakende werkzaamheid van het geloof. Het houdt in dat wij van Christus gebruik maken, of Hem toeëigenen overeenkomstig het gezichtspunt waaronder Hij is voorgesteld in het Woord van God. (...) Zo rust de ziel, als zij gelooft, op de trouw en waarachtigheid van God in Christus, die gewaarborgd zijn in het verbond der genade en in de beloften daarvan.” Erskine hecht er sterk aan om te benadrukken dat

het aannemen van Christus niet buiten het geopenbaarde Woord van God om gaat. “Ons geloof of vertrouwen kan nooit een grond hebben zonder Gods Woord van genade en belofte. Door dit Woord aan te nemen, neemt u Hemzelf aan en al de schatten van Zijn genade die in Christus aanwezig zijn en u in het Woord ter hand worden gesteld.”

Wie zullen het zijn die tot deze voorgestelde Hoop vluchten? Wie zijn het die niet rusten voordat zij het Brood des levens eten en het levende Water gedronken hebben? Wie zijn het die de vlucht naar deze Vrijstad wagen? Zij zijn het die in grote nood en in diepe ellende verkeren. Die hun ellendigheid en nood recht en grondig kennen. Ja, zo zal het zijn. De Wet van God heeft hen ervan overtuigd dat er in hen niets is, geen deugd of kwaliteit, waarom de Heere naar hen zou omzien. Integendeel, de Heere zou geen onrecht doen als Hij ons allen zou laten in het verderf, waarin wij onszelf en ons nageslacht gestort hebben. Maar let wel: ook deze kennis van onszelf en deze hartelijke belijdenis aan de Heere bieden geen grond (ook niet heimelijk) om te denken dat de Heere ons wel zal aannemen? Welke zondaar zal durven beweren dat hij of zij in voldoende mate overtuigd is van zonde en schuld. Nee, geen verdienste, maar wel toevlucht; geen waardigheid, althans niet in mezelf, maar alle waardigheid en verdienste in die ander, buiten Wie ik niet blijven kan. En ook dat is en blijft geheel het werk van de Heere. Erskine zegt ergens dat zelfs het ontwaakte en overtuigde hart het Woord van Gods genade en ontferming verwerpt en zal blijven verwerpen. Dat zal zijn totdat de zondaar door de kracht van de Heilige Geest Christus gaat zien als de van God gegeven Zaligmaker. Waarin en waardoor toont de Heere deze Zijn Zoon aan de zondaar? Dat zal doorgaans zijn in en door het Woord der zaligheid. In dat Woord van genade ontdekt hij dat de Heere Zich tot hem persoonlijk

richt. Dan wordt het Woord van de Heere een schatkamer vol met beloften die precies bevatten wat hem ontbreekt. De algemene aanbidding maakt de Heilige Geest tot een persoonlijke aanbidding. En de ernstige roeping tot een krachtige en effectieve roeping. Dat is het bijzondere werk van de Heilige Geest die in het hart het geloof verwekt, welk geloof Christus en Zijn schatten aanneemt. Of, met andere woorden, het geloof dat Hem en al wat Hij heeft omhelst.

twijfel

Van dat geloof zegt Erskine dat het zéker is van z'n zaak. Die zekerheid behoort tot het wezen van het geloof. Nee, het geloof is niet in elke gelovige even sterk. In de gelovige kan nog veel twijfel zijn. Maar in het gelóof is geen twijfel. Zoals de liefde de vrees uitbant, zo sluit het geloof de twijfel uit. Die twee kunnen nooit samen gaan. Ze zijn elkaars vijand: het geloof en de twijfel. Ik hoop de volgende keer nog iets over dit onderwerp te schrijven. Het heeft alles te maken met de troost uit het avondmaal. Voordat ik dit artikel afsluit, geef ik Erskine's omschrijving van de zekerheid van het geloof nog. Ze is, aldus Erskine, de sterke en vaste overtuiging van de trouw van God in Christus aangaande de daadwerkelijke vervulling van wat de Heere beloofd heeft, zodanig dat ze alle moeite, twijfel en vrees te boven komt, en dat alles met een persoonlijke toepassing voor zichzelf. Het is, alsof we David horen zingen: *Ten dage als ik zal vrezen, zal ik op U vertrouwen. In God zal ik Zijn Woord prijzen, in de Heere zal ik het Woord prijzen. Ik vertrouw op God, ik zal niet vrezen. Wat zou de mens mij doen?!* [Psalm 56].

J.M.J. Kieviet

Wie zijn het die niet rusten voordat zij het Brood des levens eten en het levende Water gedronken hebben?

Medeleven

Echt meeleven bestaat ook uit luisteren naar de ander.

Het is goed om met elkaar mee te leven. Maar we moeten ook *goed* medeleven. Dikwijls onbewust kunnen we domme dingen doen. Een domme opmerking tegen rouwdragenden op een begrafenisdag werd oorzaak voor het verzoek om iets over de manier van meeleven te schrijven; vooral over hoe het niet moet!

Iemand plaatst de naam van een ernstig zieke in het ziekenhoekje van een familieblad.. Die vriendelijke 'iemand' moet echter wel even goed nadenken voor hij dat doet. De eerste vraag die men zichzelf moet stellen is: zal de zieke het op prijs stellen? Ik denk aan die jonge man, die een ernstige boodschap kreeg. Hij had leverkanker. Zo van het volle leven op het ziekbed geworpen! En met de dood voor ogen. Kort daarop kreeg hij 150 kaarten van 150 onbekende mensen. Daar waren kaarten bij met mooie bijbelteksten. Maar ook brieven van mensen die met hun eigen verhaal kwamen, zo in de trant van: Ik heb een dochter gehad en die moest dat ook meemaken en ze is er toch ziek van geweest! En na 2 maanden is ze al gestorven!

Dat is nu niet bepaald opwekkend. Die jonge man zit niet echt op de ellendige ervaringen van anderen te wachten. Begrijpt u? Stuur zelf een bemoedigende brief zonder verhalen over die en die maar spreek van Hem Die al onze krankheden geneest en onze ziel van het verderf verlost!

Dan staat daar een bedroefde weduwe. Na een korte ziekte verloor zij, wat haar het meest dierbaar was op aarde, haar lieve man. Ze weet niet hoe ze het heeft. Ze wordt geleefd. Maar ze voelt ook de kennelijke ondersteuning van Boven. Ze mag in het uur van condoleren zelfs goed van God spreken. Daar nadert een vrouw, die al jaren het weduwekleed draagt. Ze schudt de verse weduwe meewarig en lang de hand, veel te lang, want

ze is niet zomaar uitgepraat. Ze komt met een 'boodschap'. Ja ja mens, zegt ze, wacht maar. Het ergste komt nog hoor en het *echte* gemis. Ik weet er alles van! De ervaren weduwe komt met zichzelf en dat had ze nu niet moeten doen. Meeleven is niet met jezelf komen, maar *voor de ander*. En als die ander in zijn ellende goed van God spreekt, spreek dan daarover je blijdschap uit. En kom niet met allerlei dingen aan, al zijn ze nog zo waar.

Een veel gehoorde term in een dankgebed aan het einde van een fijne avond: en breng ons veilig waar we verwacht worden. Dat doet pijn, als je alleenstaande bent. Eens hoorde ik iemand – in het gebed – zijn fout herstellen, en voegde hij er haastig aan toe: en als we alleen zijn, is er misschien nog een hondje of een vogeltje thuis! Vraag in het gebed voor de eenzamen, maar wees kort en krachtig.

Soms praten we *teveel*, en soms denken we dat we praten *moeten*! Er was een echtpaar en zij verloren een kind. Vreselijk. Er waren mensen die het echtpaar niet opzochten met de verontschuldiging: ik weet niet wat ik zeggen moet! Maar moet er dan zo nodig wat gezegd worden? Het echtpaar had juist behoefte aan een luisterend oor. Echt meeleven bestaat ook uit luisteren naar de ander. En snik maar mee als de tranen komen. Wij mensen zijn maar moeilijke vertroosters. De vrienden van Job bezochten hem in zijn ellende, en dat was goed. Verder zwegen ze dagen lang en dat was ook goed. Toen ze begonnen te praten, werd de ellende van Job slechts vergroot. Denk aan de Heere Jezus. Die heeft een luisterend oor. Hij nodigt uit tot spreken. Wat wilt gij dat Ik u doen zal? Of; hoe lang heeft hij dit al? Of; wilt gij gezond worden?

Dat laatste is ook belangrijk. Daar kunnen we ook nog van leren.

Die eenvoudige vraag aan een ander: kan ik wat voor u doen? Hoe maakt u het?

Echt meeleven is verder ook een kwestie van trouw. Als er een slag gevallen is in een gezin, is er medeleven en drukte genoeg. Maar hoe is het na een jaar? Als het inderdaad echt op die weduwe begint af te komen en ze haar inzinkingen kent? Dan kan trouw zo goed doen. En trouw komt uit in kleine dingen. Ik ben hongerig geweest en gij hebt Mij te eten gegeven. Ik was een vreemdeling en gij hebt Mij geherbergd. Ik ben krank geweest en gij hebt Mij bezocht. De grote God bemint kleine dingen. Dwaasheid is het als een klein mens grote dingen bemint. Medeleven is ook iets voor alle leeftijden. Denk bij het overlijden van meneer Jansen niet alleen aan zijn weduwe, maar ook aan zijn kleinkinderen, die opa kwijt zijn. Ook zij hebben hun verdriet. Laat het kleinkind, op school in de klas bijvoorbeeld, eens vertellen wie opa was en wat men met hem heeft meegemaakt. En je vriend, die zijn vriendin verloor, omdat zij de verkering uit maakte, heeft het natuurlijk ook moeilijk. Je kunt hem als 'troost' een hoop afleiding bezorgen en de naam van die vriendin zelfs niet noemen, maar het zou best kunnen zijn dat hij gewoon op een gegeven moment behoefte heeft om over haar te praten. En met wie kan dat beter dan met zijn vriend. Een vriend die luistert, en vooral het afgezaagde: kom op joh, je vindt wel weer een ander, nalaat.

En tenslotte: wie kan er medeleven en medelijden, meer en beter dan de Heere Jezus? Hij weet verdriet te heiligen aan het hart. En wie het in zijn verdriet van Boven verwacht, zal het hier in beginsel en straks voorgoed ervaren: En God zal alle tranen van de ogen afwissen.

K. Hoefnagel

**Jongerenhervormingsavonden
jeugdbonden
HHJO/IBGG/LCJ/HJW**

Gezellig bijkletsen met je vrienden en andere jongeren ontmoeten tijdens een interessante, mooie avond? Kom naar de +16 Jongerenhervormingsavond!

Special! Bezoek de speciale avond in Dordrecht met vooraf een heerlijke maaltijd. Opgave voor de maaltijd is individueel of per vereniging mogelijk via de website.

Thema: 'Over de muur' Het evangelie belijden.

Highlights programma:

- Heerlijke maaltijd (locatie Dordrecht)
- Interessante lezing

- Muzikale bijdrage
- Forum
- Bijkletsen onder genot van een drankje

Dordrecht – zaterdag 22 oktober
Locatie: Julianakerk, Mauritsweg 286

Sprekers: ds. G.W.S. Mulder en ds. J.M.J. Kieviet

Inloop maaltijd: 18:00 uur (18:30 uur maaltijd)

Aanvang avond: 19:30 uur

Rhenen – zaterdag 29 oktober

Locatie: Cunerakerk, Kerkplein 1

Sprekers: ds. G.J. van Aalst en ds. A.A.F. van de Weg

Muzikale medewerking: Jongerenkoor 'Cantilena' o.l.v. Peter Wildeman

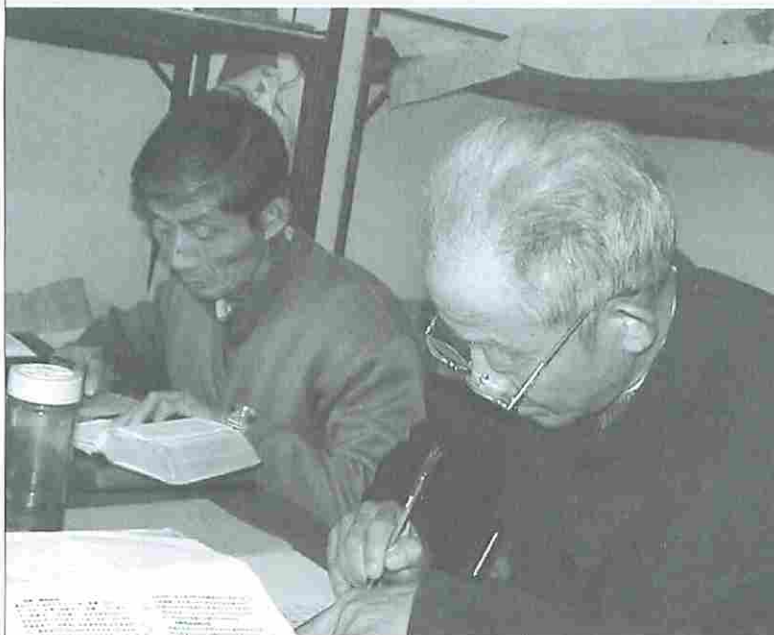
Inloop: 19:00 uur

Aanvang: 19:30 uur

Een economisch welvarend China?

Ja zeker, maar... voorgangers hebben het erg moeilijk!

Maakt u hun studie mogelijk?

Stichting China
Veenendaal

Stort uw bijdrage op

rekening 32 06 66
t.n.v. Stichting China
Postbus 1150
3900 BD Veenendaal

DUITSLAND... IS EEN RIJK, WESTERS LAND.

Maar geestelijk zeer arm. Gods Woord wordt eenzijdig verkondigd. De waarheid wordt geweld aangedaan. Met uw bijdrage kunnen wij Hollandse en puriteinse oudvaders weer onder de aandacht brengen. Voor info: www.svvhed.org of bel, Help ons helpen met een gift op onderstaand rekeningnummer.

T 0916 - 691788
svvhed@kliksafe.nl
Gift: 548.98.79.20

HEIDELBERG & DORDRECHT

NIEUW VERSCHENEN!!!

LAAT ZANG EN SPEL DEEL 3

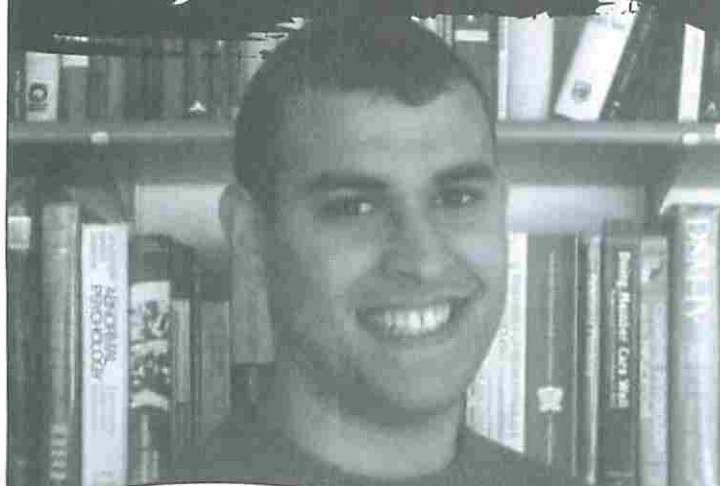
Uitgebreide gesprekken met 23 bekende musici met persoonlijke verhalen over diverse facetten van het muziekleven. Aan het woord komen o.a. Duo Friends, Margeeth Chr. de Jong, André Knevel, Lennert & Maria Knops, Patrick van der Linden, Gerben Mourik, John Propitius, Marco den Toom, Sietze de Vries en Jan Quintus Zwart. Ca. 300 pagina's leesgenot voor slechts € 13,95!!

Ook deel 1 en 2 nog leverbaar.

Bestellen: Adriaan van Belzen:
Tel. 0342-421031 of via belzen@filtnet.nl

NOORDWIJK aan ZEE t.h.
Gezellige Vak.Bungalow
op Loopafstand van Zee in de
Herfst.vak. nog 1 Bung vrij
ook voor midw.of wknd
02524 12057 / 0624.843745

Najaarsactie SEZ

Actiedoel:

studiebeurs voor studenten
theologie in Spanje

Betaalt u mee?

Actienr.: giro 158116
t.n.v. SEZ, Hardinxveld-
Giessendam

Spaanse Evangelische Zending

Misión Evangélica Holandesa para España

SEZ, Postbus 273, 3370 AG Hardinxveld-Giessendam

tel. 0184 - 61 16 07 b.g.g. 0184 - 61 55 43

e-mail: sez@klijksafe.nl

www.sez.st

De bestuursleden van de SEZ behoren tot de Prot. Kerk in Ned. (herv.),
Herst. Herv. Kerk, Chr. Geref. Kerken, Geref. Gemeenten,
Geref. Gemeenten in Ned. en Oud Geref. Gemeenten.

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting
Bewaar het Pand te Meerkerk.
Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van
"Bewaar het Pand" zenden naar:
Ds. A. van Heteren, Vlaak 10,
8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C,
2959 AC Streefkerk.
Telefoon: 0184-669116.
Fax: 084-2220131.
Email: pand@solcon.nl
ING 70.43.50 t.n.v. Stichting
Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 13,50 per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde
Staten en Canada 12 dollar per jaar.
Advertenties € 0,36 (ex. BTW) per mm
met een kolombreedte van 6 cm.
Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Huisgemeenten vragen uitleg

圣经文字

Voorgangers vragen
om reformatische
lectuur en toerusting.
Uw gift helpt hierbij.

HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China

3473. 76. 029 t.n.v. Hudson Taylor/SBHC te Rhenen
Voor info: 06-200 13 173 of www.hudson-taylor.nl